

Zeist, februari 2023

Jaarverslag en jaarrekening 2022

In de eerste maanden van 2022 was het voor Stichting De ZilverKamer Zeist in verband met de geldende coronamaatregelen fysiek niet mogelijk naar buiten te treden. Tussen 23 maart en 19 april werden deze maatregelen ingetrokken en kon weer worden nagedacht over nieuwe activiteiten. Tenslotte is het motto: Door Zeist voor Zeist.

Het bestuur

Het bestuurslid **Poem Ebbenhout** - sinds het eerste uur betrokken bij het initiatief de herinnering aan de Zeister zilverindustrie levend te houden - is afgetreden. Poem was eerst als penningmeester van Het Zilvercomité (2003) lid van het bestuur en vervolgens van Stichting De ZilverKamer Zeist (2005). Poem blijft voor de stichting behouden als adviseur, zodat zijn kennis en kunde voor de Stichting behouden blijft.

Het bestuur bestaat met ingang van 1 december 2022 uit de volgende personen.

- Voorzitter (2016) — **R.G. (Rudi) Boekhoven** (1940), Bosch en Duin (gemeente Zeist) — burgemeester van Zeist 1987-2005, Officier in de Orde van Oranje-Nassau (1995), drager van de Gemeentepenning van Zeist (2005).
- Erevoorzitter (2016) — **M.A. (Sander) van Rhijn** (1932), Zeist — voorzitter van 2005-2016, lid van Het Zilvercomité (voorloper van Stichting De ZilverKamer Zeist) 2003-2005, oud-notaris te Zeist, Ridder in de Orde van Oranje-Nassau (1998), drager van de Gemeentepenning van de gemeente Zeist (1994).
- Secretaris (2021) — **H.J. (Henny) Jansen-van Leusden** (1946), Zeist — als bedrijfskundige werkzaam geweest in de zorg.
- Penningmeester (2005) en verantwoordelijk voor subsidiewerving en collectiebeheer (2021) — **J. (Janjaap) Luijt** (1966), Utrecht — onderzoeker van de geschiedenis van de goud- en zilvernijverheid in Nederland en publiceert op het terrein van het zilversmidsambacht.
- Bestuurslid collectiebeheer (2021) — **R.P.M. (Pierre) Rhoen** (1951), Zeist — vanaf de oprichting in 2005, lid van Het Zilvercomité (voorloper van Stichting De ZilverKamer Zeist) 2004-2005, secretaris van 2005 tot 2021; gemeentearchivaris van Zeist 1988-2016, publiceert regelmatig over onder andere de geschiedenis van Zeist; Ridder in de Orde van Oranje-Nassau (2011), drager van de J.Ph. de Monté verloren Penning van het Zeister Historisch Genootschap/Van de Poll-Stichting (1999).
- Bestuurslid publiciteit, exposities en site (2021) — **C. (Cor) Krüter** (1956), Zeist — bestuurslid sinds 2016.

De teruggetreden bestuursleden Ad Campman, Poem Ebbenhout en Evert van Tellingen ondersteunen de stichting als adviseur. Zij vormen de **Poule van deskundigen**.

Daarnaast functioneert een **Commissie van ambassadeurs**, die vanuit hun professie de Stichting met hun kennis en contacten ondersteunt. Zij bestaat uit mw. C. Werges-Reitsma en dhr. M. de Sain. Zij promoten de stichting en leggen contacten met oud-medewerkers van de zilverfabrieken Van Kempen & Begeer, Gero en Sola.

Ter ondersteuning van de activiteiten zoals die in de statuten zijn vastgelegd, werd in 2018 een **Comité van Aanbeveling** in het leven te roepen. Het comité bestaat uit mw. A. Krekel-Aalberse en de heren B. Gerritsen, drs. J.J.L.M. Janssen, drs. A.C. van Kempen, mr. drs. M. Oosting en W. van Veluw.

Het bestuur heeft in 2022 vergaderd op:

- 2 maart - 19 april - 7 juni en 26 oktober

De stichting werd in het bestuur van zowel de vereniging als de stichting Geheugen van Zeist vertegenwoordigd door voorzitter Boekhoven.

Subsidie

De gemeente Zeist ondersteunde in 2022 Stichting De ZilverKamer Zeist met een subsidie. Hierdoor kon de collectie objecten van museale kwaliteit aankopen. Daarnaast werden met de subsidie de vaste kosten voldaan.

Collectie

Door aankoop werden de volgende objecten verworven:

- zesdelige zilveren 'veren-set', ontwerp Gustav Beran, vóór 1960
- driedelig empirestijl koffieservies, Gero
- 12 spiesjes van Djokja zilver van Van Kempen & Gerritsen, .800 zilver, Indonesië, begin 20e eeuw
- Koffie en theeservies (4-delig), Gero, verzilverd.
- lepeltjes koningshuis
- 3 bonbonschaaltjes
- zilveren geëmailleerde theelepels, taartschep en suikerschep
- een lauwertak
- 12 theelepels Sola in originele doos
- een Nederlands zilveren dienschaal geschonken aan de Gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië
- 4-delig zilveren theeservies met palissander grepen en knop in de vorm dolfinen, anno 1949
- een zilveren broodmand, 1942
- gereedschap, boeken en schetsboeken van Paul de Bruin

Door het jaar heen werden door diverse mensen schenkingen gedaan aan de stichting. Vaak een waardevolle aanvulling van de collectie.

In aanloop naar de tentoonstelling Zeist. Zilver. Werken, gehouden in Slot Zeist van 12 december 2004 tot en met 13 maart 2005, werd door inspanning van diens kleindochter mw. A. Oldenburg-van der Linden de 'Collectie Solafabriek Zeist' gevormd. In 2005 werd deze collectie in de Solafabriek opgeslagen. Bij gelegenheid van het honderdjarig bestaan in 2022 ontving de Sola het predicaat Hofleverancier. Voor die gelegenheid richtte de stichting in de fabriekswinkel een kleine expositie in. Toen herinnerde zich een medewerker dat in een bergruimte een aantal dozen stond met het opschrift Collectie Solafabriek Zeist.

In samenspraak tussen de directie van de Sola en mw. Oldenburg werd deze collectie aan de stichting overgedragen. Men ziet Stichting De Zilverkamer Zeist als hoeder van de Zeister zilverindustrie.

De collectie bestaat onder andere uit objecten gefabriceerd door de Sola, archivalia en drukwerk. Maar in de collectie zitten ook de sportprijzen die door de sportverenigingen van het bedrijf ooit werden gewonnen.

Exposities

Na twee eendagsexposities was de stichting in de gelegenheid in het Dorpshuis Hart van Austerlitz een langdurige expositie in te richten. De stichting had daar drie vitrines staan met inhoud van zilveren, verzilverde, tinnen en huishoudelijke artikelen waren er te bewonderen - in al hun pracht.

Enkele van de recentelijk verworven objecten waaronder religieus vaatwerk waren te zien: hostieschaal, diverse kelken, avondmaalbekers, avondmaalstellen (wijnkan, grote en kleine bekers en schalen).

Na de intrekking van de coronamaatregelen kon de stichting zich weer aan het publiek presenteren. Op **zaterdag 13 augustus** was zij te gast bij het echtpaar Luteijn op de Lievendaallaan 8 in Zeist. Op die zomerse dag werd Rondje Tuinen Amersfoort gehouden en in het kader hiervan was de tuin voor publiek opengesteld. In de boomgaard presenteerde de stichting het deel van haar collectie met florale elementen. Er was veel publieke belangstelling.

Op de eendagsexpositie in de fabriekswinkel op **maandag 29 augustus** voor directie en personeel van de Sola en de familie Gerritsen bij gelegenheid van de uitreiking van de oorkonde waarin de koninklijke beschikking tot het mogen voeren van het predicaat Hofleverancier officieel aan het bedrijf wordt meegedeeld, toonde de stichting uit haar Sola-collectie: bestek, serveergoed, tafelaccessoires, keukengerei, kindergerei, liturgisch vaatwerk, rookaccessoires, persoonlijke verzorgingsartikelen, serica, sportprijzen en medailles, reclamemateriaal, foto's en reclamefilmpjes.

Binnen de gemeente Zeist zijn verschillende erfgoedorganisaties actief. Deze werken samen onder de naam Geheugen van Zeist. Hoogtepunt is het Historisch Weekend in september - **zaterdag 10 en zondag 11 september** -, waarin we het verleden van Zeist voor het voetlicht werd gebracht. Op beide dagen konden bezoekers in het Dorpshuis Hart van Austerlitz in gesprek met vrijwilligers van de Stichting De ZilverKamer Zeist.

Naar aanleiding van de film gemaakt van de zwart-wit glasnegatieven van fotograaf Willem van de Poll (1895-1970), die de ambachtelijke werkzaamheden in de zilverfabriek begin dertiger jaren in beeld brengen, is er **begin december 2022** een bezoek gebracht aan het voormalig kantoorpand aan de Karpervijver waarin nu Bouwbedrijf Wessels Zeist gevestigd is. Het was voor de stichting het eerste bezoek aan dit voor de Zeister zilverindustrie historische pand.

De herinnering aan het ambacht dat hier decennialang werd uitgeoefend, wordt bewaard door de namen die de vergaderruimten dragen. Ze zijn vernoemd naar het gereedschap van de zilversmid, dat afgebeeld staat op de voorgevel. Tijdens het geanimeerde gesprek zijn er verschillende afspraken gemaakt. De ZilverKamer werd verzocht een paneel met een fotocollage met historische foto's te verzorgen, dat een plek zal krijgen bij de vooringang.

Het paneel bevat naast 12 foto's uit het begin van de dertiger jaren een plattegrond van de begane grond, een korte omschrijving van wat er te zien is op de foto's en een QR-code met een doorverwijzing naar het artikel over de glasdia's en de film.

In het verslagjaar werd de stichting meerdere malen door derden om advies gevraagd ten aanzien van voorwerpen in hun bezit en die vervaardigd waren in de Zeister zilverfabrieken.

Nieuwsbrief - Website - Publicaties - Lezingen

Om de lezers op de hoogte te stellen van de actuele activiteiten en ontwikkelingen werd in maart, juni, september en december een digitale nieuwsbrief verstuurd. Zij werden naar een 550-tal e-mail-adressen verzonden.

Op een aantal sites van bevriende/bekende/in zilver of historie geïnteresseerden is een link geplaatst naar de site van de stichting of specifiek naar de nieuwsbrief.

Sinds de website op 12 mei 2017 online ging, werd de site steeds meer met (historische) informatie gevuld. In het verslagjaar werden in de map Publicaties maar liefst dertien artikelen bijgeplaatst (nummers 51-63).

Meerdere brochures en catalogi in bezit van de stichting of door derden uitgeleend, werden gefotografeerd en vervolgens als pdf op de site geplaatst. De bezoekers van de site kunnen op deze manier digitaal door de verschillende drukwerken bladeren.

Het uitzoeken van de geschiedenis, het schrijven van de teksten, het vervaardigen en zoeken van de afbeeldingen/foto's, het redigeren van de teksten en de opmaak van de publicaties is in vertrouwde handen van Pierre Rhoen en Cor Krüter.

In het jaar 2022 is de site door erg veel bezoekers bezocht. De film - gemaakt met plattegronden en de zwart-wit glasnegatieven van de fotograaf Willem van der Poll, over de werkzaamheden in het pand van de zilverindustrie aan de Karpervijver was dat jaar een echte hit. Tot eind januari 2023 is de film bekeken door 8.231 bezoekers van de website.

Veel dank gaat uit naar Floris Huggers die verantwoordelijk was voor het maken van de drone opnames die te zien zijn in de film.

Cijfers site 2022

- Unieke bezoekers: 13.925 (2022) — 12.134 (2021)
- Aantal bekeken pagina's: 127.101 — 118.664
- Aantal hits: 490.503 — 471.493
- Aantal Gb gebruikt: 209.45 — 94,64
- 269 (2022) — 248 (2021) personen hebben langer dan 1 uur de site bezocht.
- 1.423 (2022) — 1.087 (2021) personen hebben langer dan een half uur op de site gezeten.
- De grootste groep personen is tussen 15 en 30 minuten op de site te vinden.

Favorieten op de site

- Film Karpervijver 1934
- Begrippenlijst over zilver
- Tijdlijn over de geschiedenis van de zilverindustrie in Zeist
- De zilverwandeling
- Oude filmpjes
- Artikel *100% zuiver zilveren cassettes van Sola*
- Artikel *Aan tafel - korte verhalen*
- Het silver der kleijne luiden. *Over de tinnegieterijen in Zeist vanaf midden achttiende eeuw*
- Nieuwsbrieven in het algemeen

De redactie van de nieuwsbrief en de website werd gevoerd door Pierre Rhoen en Cor Krüter. Het opbouwen en het verzorgen van de site is in handen van Hans Tiekstra.

Tijdens de expositie in het Dorpshuis Hart van Austerlitz zijn er meerdere lezingen gehouden. Voor en na de lezingen waren er bestuursleden aanwezig om vragen te beantwoorden en was het mogelijk om meegebrachte voorwerpen te laten onderzoeken en schoonmaken.

Woord van dank

Coen Hollander — het beschikbaar stellen van opslagruimte en zijn hulp.

Van Beek Verhuizingen Zeist — voor het verhuizen van de vitrines.

Hans Tiekstra — voor de zorg aan de website.

Van Rhijn Notarissen — voor het beschikbaar stellen van vergaderruimte.

Martin de Sain — voor zijn niet nalatende werkdrijf om informatie en voorwerpen te verzamelen over de zilverindustrie in Zeist.

Jaarrekening 2022

Baten en lasten per 31 december 2022

	Resultaat 2021	Resultaat 2022	Begroting 2023
Subsidie	8.500,00	7.500,00	7.500,00
Donaties	215,00	335,00	200,00
Sponsoring	1.450,00	8.600,00	
Overigen		225,00	
Afname vermogen	4.941,33		
Totaal	13.656,33	9.510,00	16.300,00
Bestuurskosten	106,05	60,44	100,00
Promotie & Representatie	22,60	110,85	1.100,00
Aankopen	9.301,51	3.013,31	4.000,00
Beheerskosten	942,30	1.015,39	1.500,00
Afschrijving vitrines	1.677,00	1.677,00	1.677,00
Exposities	630,05	1.300,00	
Website	1.478,50	1.212,42	1.250,00
Bankkosten	119,37	119,40	150,00
Overige kosten	9,00		223,00
Reservering expositie 2023		1.500,00	5.000,00
Toename vermogen		171,14	
Totaal	13.656,33	9.510,00	16.300,00

Balans per 31 december 2022

	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022
Activa			
Rekening courant	3.556,17	1.361,43	4.250,88
Collectie	p.m.	p.m.	p.m.
Vitrines	12.513,00	10.836,00	9.159,00
Vooruitbetaalde huur	75,00	75,00	75,00
Totaal	16.144,17	12.272,43	13.484,88
Passiva			
Kortlopende schulden		1.069,49	601,90
Reservering 2023			1.500,00
Eigen vermogen	16.144,17	11.202,94	11.382,98
Totaal	16.144,17	12.272,43	13.484,88